

14387

pres-kliping • press-clipping

NOVINSKA DOKUMENTACIJA

NOVINSKO IZDAVAČKO PREDUZEĆE

PRESS PUBLISHING ENTERPRISE

Beograd — Knez Mihajlova 2/IX — Pošt. fah — P. O. Box 95,

Tel. 621-578 — Žiro račun — Current Account: 608-1-1572-1

Isečak iz lista **НОВА МАКЕДОНИЈА**
Newspaper cutting **СКОПЈЕ**

- 5 II. 1971

ОДГЛАСИ — ПОВОДИ

ЗА ПЛЕНУМОТ НА ДЛУМ

Друштвото на ликовните уметници на Македонија одржа пленум, на кој што се дискутираше за некои актуелни проблеми од областа на ликовната политика кај нас, проблеми што постојано се таложат заедно со нашето ликовно секојдневие, а што добија свој образ и во начинот на организирањето на големата изложба „Уметност на тлото на Југославија“ што ке се одржи во Париз во март оваа година. Друштвото на ликовните уметници на Македонија сметаше дека има право, па дури и обврска, да размислува за оваа прашање. На пленумот на ДЛУМ беше дискутирано за ликовната политика на Музејот на современата уметност од Скопје, меѓу другото и за активноста на неговиот сегашен директор Борис Петковски, што многу често ја претставува нашата ликовна средина во бројните комисии, во Републиката како и во најголем број во комисиите од сојузен карактер. Друштвото на ликовните уметници на Македонија сметаше дека и на овој план има право да постапува прашања.

Сакаме најпрвин да напоменеме дека ДЛУМ објави да го прифати обидот на извесни другари да ја префрли дискусијата на планот на божемното оспорување на смислата и постоењето на Музејот на современата уметност во Скопје, обид апсурден бидејќи ДЛУМ го смета постоењето на оваа млада установа за витално прашање во денешниот миг на нашата ликовна култура. ДЛУМ напротив смета дека заздравувањето, демократизацијата на односите тука, воспоставувањето на максимална непристрасност и нонфаворизаторски начела на вреднувањето би и донело на нашата ликовна култура нови можности. Дотолку е че разбираливо реагирањето на потписниците на написот „За пленумот на ДЛУМ“ Кондовски, Хаци-Бошков и Калчевски што од нејасни причини се постапуваат се-бе си во улога на некаков „одбранбен бастон“ на Музејот кога всушност Музејот ниту е нападнат ниту оспорува. Треба ли нивната жестока реакција да се сфаат како нивно лично убедување дека постојат исклучоци меѓу уметниците што го поседуваат правото да размислуваат и дискутираат за ликовната политика на Музејот, за личностите што таму дејствуваат и нивната функција во пошироката културна мисија, и дека постојат други што тоа право го немаат? Треба ли оваа репакција да се сфаат како таква, дека секое пошироко, явно, професионално, самоуправно третирање на Музејот на современата уметност, овие уметници го сметаат како напад на „нивниот музеј“ и нивната „идеја“ на самоуправување. Можеби досегашната практика им го овозможила тоа право, но ДЛУМ ја смета приватизацијата од овој тип за навистина загрижуваачка.

Што се однесува до споменувањето на академикот Никола Мартиновски во истот напис, ДЛУМ го смета овој потез од страна на колегите, потписници, најблато речено за некоректен, бидејќи токму еден од потписниците и исклучиво тој, го поврза името Никола Мартиновски со пленумската дискусија. Треба ли да се потсети, повеќе како аргумент одшто како злопамтење, дека токму истата групација има (Кондовски, Хаци-Бошков, и Борис Петковски — од соседниот напис) само пред некоја година, низ сите јавни гласила ја ревалоризираше истата истакната личност што овој потез се среќава со јавното и непотребно ја „брачи“.

Изнесувачите ги пред јавноста проблемите за кои што се дискутираше и предложите што беа дадени да се решат, ДЛУМ смета дека е потребно да се најдат, дека скандализирањето и групацијата пристрасност од овој вид се најмалку начин и форма низ која треба да биде третирано прашањето на ликовниот живот кај нас. Работната атмосфера, принципот на координација и соработка, напротив, се многу подразочени. Основниот проблем, за кој што пленумот се изјасни, беше опасноста до монополизација на ликовната политика кај нас за која како најсвеж пример беше наведен начинот на организирање на изложбата „Уметност на тлото на Југославија“ што ќе биде одржана во Париз оваа година. Начинот ја повторува практиката на фаворизација на постојано истите личности, а истовремено го повторува и постојаниот игнорантски однос кон Сојузот на ликовните уметници на Југославија во целина и Друштвото на ликовните уметници на Македонија посебно. Повторувајќи го примерот на Триеналето, каде што исто така „одозгора“ некој ги поставуваше републичките комесари, во случајот на Македонија и овој пат како и тогаш, директорот на Музејот на современата уметност, Борис Петковски, организацијата на оваа изложба повторно го актуелизира прашањето: дали уметникот навистина е рамноправен со кој и да е наш работен човек и дали исклучиво нему не е ускратено правото да се самоуправува, кога ниту како единка ниту низ неговото Друштво, а ниту низ јавните форми на комуницирање е консултиран и тогаш кога се работи за најдиректната негова професионална и општествена активност. Изложбата е подготвувана во досега неучена и за нормите на нашата општествена практика неразбиралива тајност. Не претендирајќи да му ги одземе прерогативите на стручност на републичкиот комесар за оваа изложба, ДЛУМ протестира некој „одозгора“ да го прогласува за единствената компетентна и одговорна фигура на нашата ликовна култура. ДЛУМ само констатира дека истот комесар дискриминаторски се однесува кон своите обврски на објективен селектор фаворизирајќи ги личностите што дополнително сега се јавуваат како самоповикан бранител на таквата политика, дури и во вид на потписници на писмо што претендира да ја спори повиканоста на ДЛУМ да дискутира за некои актуелни и битни прашања од нашата ликовна практика.

Понатаму ДЛУМ констатира дека и повиот предлог-статут на Музејот на современа уметност е всушност обид да се легализира и озакони принципот на монополизација и изолационизам. Во целиот статут зборот „ликовен уметник“ речиси никој не е спомнат, а во член 31, што се однесува за работното место, директор, на ликовниот уметник му е одземено дури и основното право да конкурира на таквото работно место, како истиот член 31, од друга страна, поставува многу помолни норми во поглед на стручното образование, одшто е Академијата за ликовна уметност. Се има впечаток дека во условите на овој член е насликан портрет на сегашниот директор на Музејот на современа уметност. Пленумот на ДЛУМ предложи голем број детали во предлог-статутот да бидат корегирани.

Дискутирајќи и сугерирајќи, ДЛУМ нема намера да ја порекне самостојноста на Музејот на современа уметност, ниту така да воспостави свој монопол над самоуправните права. На тој начин, сегашниот апсурд само би бил заменет со нов. ДЛУМ само иницистира на координирана соработка како со Музејот на современа уметност, така и со другите установи што работат над ликовната уметност и како што пленумот се изјасни, за координација на статутарните права и должности.

ОД УПРАВАТА НА ДЛУМ